Redacţiunea Administraţiunea Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr. 22
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciuri:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22
Inserate mai primescŭ în Viena: Rudolfŭ Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Henric Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LIV.

„Gazeta" ese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., Pe treĭ lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 franci, pe şése lunĭ 20 franci, pe treĭ lunĭ 10 franci.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe şése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 239. Braşovŭ, Lunĭ, Marţĭ, 29 Octomvre (10 Noemvre). **1891.**

Braşovŭ, 28 Octomvre st. v.

Cu diua de astădĭ suntŭ conchiămate delegaţiunile austro-ungare în Viena. Déca acéstă conchiămare se întêmplă în anulŭ acesta aşa târdiu, causa este de oparte întârdiarea ce s'a adusŭ în desbaterile parlamentare pentru nouĕle alegerĭ în parlamentulŭ austriacŭ, de altă parte prelungirea sesiunei de véră a dietei ungurescĭ pentru desbaterea reformei administrative.

Intârdiarea în sine nu schimbă însĕ nimicŭ din situaţiune, nicĭ nu agravéză, dér nicĭ nu uşuréză problema delegaţiunilorŭ.

De altmintrelea problema delegaţiunilorŭ a fostŭ totŭ-déuna simplificată prin aceea, că avutŭ sĕ voteze regulatŭ cererile de creditŭ ale miniştrilorŭ comunĭ, ér mai alesŭ ale ministrului de rĕsboiu. Şi în privinţa acésta trebue sĕ li-se dea testimoniulŭ, că şi-au jucatŭ bărbătesce rolulŭ de registratorĭ ai acelorŭ pretensiunĭ, carĭ în tot-déuna s'au făcutŭ cu provocare la îndatorirea lorŭ de a întări condiţiunile posiţiunei de putere a monarchiei.

Douĕ-decĭ şi patru de anĭ au mersŭ totŭ aşa şi acum delegaţiunile se întrunescŭ a douĕ-decĭ şi cincea óră dela înfiinţarea dualismului încóce, ca şi când ar fi voitŭ sĕ ilustreze încheiarea acestui ciclu iubilarŭ de 25 de anĭ, ministrulŭ de rĕsboiu vine şi ridică astădĭ pretensiunĭ mai marĭ ca orĭ şi când. Incă nu se scie câtŭ e de mare cifra miliónelorŭ, ce le pretinde din nou, dér de sigurŭ, că este fórte mare şi nu schimbă nimicŭ din seriositatea acestei pretensiunĭ financiare, décă, precum se spune, membrii delegaţiunilorŭ s'au decisŭ a cere dela ministrulŭ de rĕsboiu desfăşurarea unui programŭ, ca sĕ scie pe ce vrea sĕ cheltuiéscă miliónele.

Se crede, că cu tótă problema bine definită a delegaţiunilorŭ, discusiunile în delegaţiunea ungară vorŭ fi de astă-dată destulŭ de înfocate şi încă mai multŭ din causa bugetului de rĕsboiu comunŭ. Se mai scrie către „Neue Fr. Presse", că oposiţiunea maghiară va pune în discusiune din nou cestiunea înfiinţărei unei academii militare ungare în Ungaria, precum şi cunoscuta broşură asupra noĕlorŭ credite militare, şi afacerea Uzelac. Cu privire la acéstă din urmă afacere s'a simţitŭ multŭ inconvenientulŭ, că ministrulŭ-preşedinte ungurescŭ a fostŭ constrînsŭ de a se pronunţa în dietă asupra purtării unui membru alŭ corpului oficerescŭ, în modŭ aprobătorŭ séu desaprobătorŭ.

Orĭ cum ar fi însĕ disposiţia membrilorŭ din delegaţiunea unguréscă, mai multŭ séu mai puţinŭ prietinósă, acésta nu va schimba nimicŭ din mersulŭ lucrurilorŭ, care se va termina, ca întotdéuna în aceştĭ douĕdecĭ şi cincĭ de anĭ, cu victoria cererei de creditŭ a ministrului de rĕsboiu.

CRONICA POLITICĂ.

— 28 Octomvre, (9 Nov)

— De unŭ timpŭ încóce circulă felŭ de felŭ de sgomote asupra unei **remanierĭ ministeriale** în România. Diarele oposiţionale spunŭ, că crisa ministerială e acută; diarele guvernamentale vorbescŭ însă numai de o remaniere a cabinetului. Diarulŭ „Timpulŭ" publică referitorŭ la acestea următorele în numĕrulŭ sĕu din 26 Octomvre: D-nii generalŭ Florescu şi Lascarŭ Catargiu voiescŭ sĕ grăbéscă câtŭ mai multŭ soluţiunea remanierii ministeriale, vĕdêndŭ inconveniente în amânarea acestei cestiunĭ până în ajunulŭ deschiderii Camerilorŭ, fiă chiar pentru a regula numai atuncĭ situaţia d-lui Ilariu Isvoranu. Ambii vorŭ ca tótă cestiunea ministerială sĕ fiă regulată câtŭ mai în grabă. De aceea dese convorbirĭ au locŭ între d-nii generalŭ Florescu, Lascar Catargiu şi G. Vernescu. Acéstă cestiune nu se agită însĕ în consiliulŭ de ministri, faţă cu ministrii despre a cărorŭ retragere e vorba, consiliulŭ de ministrii ocupându-se esclusivŭ, de câte-va dile, cu discuţiunea diverselorŭ proiecte de legĭ ce trebuescŭ presentate Camerilorŭ. Totuşĭ e propabilŭ, că însuşĭ consiliulŭ de ministrii, în şedinţa sa de adĭ, va fi sezisatŭ de cestiunea remanierii ministeriale şi propabilŭ, că până mâne cestiunea acésta va primì o soluţiune definitivă. In privinţa remanierii s'a disŭ, că d. Vernescu ar voì sĕ introducă în ministerŭ pe d. Pake Protopopescu. Informaţiile positive ce am pututŭ culege ne permitŭ a afirma, că acéstă scire e neesactă şi că d. Vernescu este chiar ostilŭ întrării primarului capitalei în cabinetŭ. In aceea-ce privesce pe d. Ilariu Isvoranu, aflămŭ, că d-sa e dispusŭ sĕ se retragă, însĕ că d. Vernescu îlŭ împedecă sĕ-şĭ dea dimisiunea. Ministrulŭ domeniilor a spusŭ mai multorŭ persóne, că necesitatea în care se află de a se ocupa de afacerile d-sale, pe care de câtva timpŭ prea multŭ le-a neglijatŭ, precum şi diverse motive de ordinŭ privatŭ, îlŭ îndémnă sĕ se retragă din cabinetŭ. D. Vernescu însĕ a intervenitŭ necontenitŭ până acum pe lângă d-sa pentru a'lŭ sfătui sĕ nu-şĭ dea dimisiunea.

— Prin diarele străine se rĕspândescŭ sgomote despre o visită a **regelui Italiei la Londra** proiectată pentru primăvéra viitóre. Unŭ corespondentŭ alŭ diarului „Daily Telegraph" vorbindŭ dilele trecute cu d. di Rudini despre aceste sgomote, a primitŭ rĕspunsulŭ, că regele Umberto s'ar duce negreşitŭ la Londra, décă lordulŭ Salisbury ar vedé cu ochĭ bunĭ acéstă visită şi décă ea ar contribui la întărirea posiţiei Italiei. Mai multŭ însĕ nu se póte spune adĭ asupra acestei cestiunĭ.

— Unŭ raportorŭ alŭ diarului „La France", a avutŭ o întrevedere cu renumitulŭ savantŭ Ernest *Renan* despre **Boulanger** şi despre *cestiunea* **de pace** şi **de rĕsboiu.** Renan dise între altele: „Unde voia se ducă Boulanger Francia, pe care o iubea? La unŭ rĕsboiu. Şi unŭ rĕsboiu ar fi acum fórte îngrozitorŭ, va fi sfîrşitulŭ civilisaţiunei în Europa. Căcĭ pe lângă rĕsboiele între naţiunĭ, vorŭ isbucni şi rĕsbóie civile înfricoşate. Fii sigurŭ, că la optŭ dile după declarărea rĕsboiului naţionalŭ în Francia, va isbucni rĕsboiulŭ civilŭ, şi o mare nenorocire va bântui în departamentulŭ Senei, care e acum numai o citadelă. Francia şi Europa vorŭ cădé pe mânile nebunilor şi în fine vorŭ fi nimicite. Sperŭ însĕ, că Europa va fi ferită de o asemenea nenorocire. Deşi nu consimtŭ cu teoriile socialiştilor, nu pot ca sĕ nu le dau în câtva dreptate, când dicŭ ei, că cu orĭ ce preţŭ trebue se câscige timpŭ. In patru séu cincĭ anĭ, décă în timpulŭ acesta nu isbucnesce rĕsboiulŭ, probabilŭ, că vomŭ vedé desarmărĭ marĭ, şi Europa va deveni pe încetulŭ înţeléptă".

Cestiunĭ şcolare.

In şedinţa dela 4 Noemvre a comisiunei financiare, fiindŭ la ordinea dilei desbaterile asupra bugetului cultelorŭ şi instrucţiunei publice, la titlulŭ „educaţiunea poporală", ministrulŭ Csaky a făcutŭ unele declaraţiunĭ, carĭ ne privescŭ şi pe noi:

Ministrulŭ accentuà mai întâiu, că suma preliminată până acum în bugetŭ pentru ţinerea unorŭ cursurĭ de limba maghiară, o va întrebuinţa de aci înainte ca *premii şi ajutóre*, deórece crede, că pe calea acésta, premiândŭ adecă pe cei ce vorŭ propune mai cu zelŭ limba maghiară, mai uşorŭ se va puté ajunge scopulŭ de maghiarisare.

In ce privesce *salarisarea învĕţătorilorŭ*, ministrulŭ Csaky dise, că proiectulu de lege privitorŭ la regularea salarielorŭ învĕţătorescĭ se află deja la Majestatea Sa pentru prealabilă aprobare. Observă însĕ ministrulŭ, că de nu sciu ce speranţe marĭ de îmbunĕtăţire nicĭ vorbă nu póte fi. Décă statulŭ ar lua asupră-şĭ angagiamentulŭ de-a fixa salariulŭ fiă-cărui învĕţătorŭ chiar şi numai la minimulŭ de 300 fl. şi de-a suplini

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

Preumblărĭ în Bucurescĭ.

X

Iubite amice.

Sămedru n'a trecutŭ*) şi noi ne aflămŭ în plină iérnă în Bucurescĭ. Néua e mare şi preumblările pedestre pe strade fiindŭ cu neputinţă, până se vorŭ face potece pe uliţĭ, îţĭ voiu povesti, spre a ne trece vremea, câte o păţaniă din viéţa mea petrecută de când m'am despărţitŭ de munteanulŭ meu prietinŭ, Zaharie şi am apucatŭ în josŭ la şesurĭ.

Am sĕ-ţĭ spunŭ, că unii din bunii mei voitorĭ prietinĭ, nu se împacă cu scrisorile mele, dorindŭ sĕ fiu în ele mai lămuritŭ şi mai întinsŭ la vorbă.

Nefiindu-mĭ dragŭ a înmoia prea adêncŭ condeiulŭ în cernélă, voiu urma precum am începutŭ, fără a face zamă lungă, séu *tarara* nemţéscă spre a îndruga la *palavre*, cum s'ar dice pe la noi în Bucurescĭ.

Scrisorile mele, urmândŭ a fi date publicităţii, le scriu cu multă cruţare, şi ca sĕ nu fiu trecutŭ în rêndulŭ *nemulţămiţilorŭ* séu *pesimiştilorŭ* de către acei ómenĭ, carĭ nu sciu ce-i amarulŭ şi năcazulŭ, voiu continua a face şi d'aci înainte multe săriturĭ, cotiturĭ şi ocoliturĭ, lăsândŭ în séma cetitorilorŭ sĕ judece printre rêndurĭ, unde ochescŭ şi unde 'mĭ bate gândulŭ.

Plecasem în anulŭ 18.. din Ardealŭ, cam de-odată cu rêndunelele, şi am trasŭ în Bucurescĭ la hotelulŭ „Dacia" din piéţa mare.

Punga îmĭ era prea puţinŭ căptuşită cu *gălbinaşĭ* şi a mai datŭ peste mine şi o iérnă grea, fără sĕ am lucru.

Proletarulŭ, décă n'are lucru, n'are pâne, şi *proletarĭ de-ai condeiului*, ca mine, erau aicĭ destui, fără sĕ se mai simţéscă şi trebuinţa mea.

Chiar dela începutŭ nu mĕ aflamŭ bine şi simţiamŭ din totŭ sufletulŭ meu marea deosebire între *naţionalismulŭ* meu şi între acela, alŭ *cetăţenilorŭ urbanĭ* din ţéră. Traiulŭ, crescerea şi viéţa socială, tóte erau pentru mine cu desĕvîrşire străine în Bucurescĭ şi părea, că alunecă pămêntulŭ de sub piciórele mele.

Meşteşugŭ nu sciamŭ, a tăia lemne îmĭ venea fórte greu, pentru-că aveai 16 anĭ, câtŭ am răbdatŭ fóme, învĕţândŭ la carte, m'au slăbitŭ ca pe unŭ ogarŭ.

Ce e dreptŭ, nu-ĭ păcatŭ, trebue sĕ mărturisescŭ, că am găsitŭ şi ardelenĭ, carĭ fiindŭ aduşĭ, séu veniţĭ în ţéră de micĭ copii, séu din fragedă juneţe, şi-au însuşitŭ tóte apucăturile *urbanilorŭ* d'aicĭ, fiindŭ ca şi ei totŭ aşa de nesimţitorĭ şi fórte multŭ *vorbitorĭ*.

Eu însĕ, venindŭ ca omŭ formatŭ, care cu anevoiă îşĭ mai póte schimba firea şi graiulŭ, şi aşedêndu-mĕ în mijloculŭ acestorŭ *vorbăreţĭ* lăudăroşĭ că arŭ fi umblatŭ în tóte părţile lumei, afară de ţinuturile române, şi că arŭ sci de tóte şi s'arŭ pricepe la tóte, — prevedeam, că cu greu voiu puté-o scóte la unŭ căpătâiu.

Pusŭ pe gândurĭ, ce sĕ apucŭ, ce sĕ muncescŭ, pânea sĕ-mĭ agonisescŭ, umblam *gură-cască* pe strade şi doritorŭ de a sci, cum stă învĕţământulŭ în ţéră, mai întêiu m'am dusŭ la universitate, unde, în pomposulŭ palatŭ, studenţĭ nu erau, ér profesorii lipsiau. Nu înţelegeamŭ, că *libertatea învĕţământului* sĕ fiă aşa largă, încâtŭ studentulŭ sĕ nu fiă studentŭ şi profesorulŭ profesorŭ. Cei pricepuţĭ m'au luminatŭ, spunêndu-mĭ, că *lipsa* séu *absenteismulŭ*, fórméză, ca şi în America, însuşirea de căpetenia a învĕţământului superiorŭ şi că *bacalaureatulŭ*, fiindŭ o diplomă de statŭ, dă dreptulŭ titraţilorŭ de a ocupa înalte funcţiunĭ publice şi în acelaşĭ timpŭ acei funcţionarĭ potŭ sĕ fiă şi studenţĭ universitarĭ până li-se va urì cu *studenţia*.

*) Scrisórea acésta amŭ primit'o înainte de Sft. Dimitrie.

r estulŭ în casurile, unde salarulŭ nu ajunge la 300 fl., chiar şi în acestŭ casŭ cade asupra statului o sarcină de 603,000 fl. cheltuelĭ în fiă-care anŭ, deórece sunt peste 5000 de învĕţătorĭ, carĭ au salarŭ mai micŭ de 300 fl. Prin fixarea minimului de 300 fl., ministrulŭ observă, că nu se face vre-unŭ lucru deosebitŭ; deórece unŭ asemenea minimumŭ de 300 fl. este fixatŭ şi în Austria, unde fixarea salariului se întêmplă după provincii. In Galiţia, în Silesia, salarulŭ este de asemenea de 300 fl. Totŭ astfeliu e în Germania. Abia în mai multe cantóne ale Elveţiei salarulŭ nu ajunge încă la 300 fl. De-altmintrelea apoi în străinătate învĕţătórele au unŭ salarŭ mai micŭ ca învĕţătorii, în timpŭ ce la noi este egalŭ.

Câtŭ pentru *încassarea salarului*, ministrulŭ a luatŭ în noulŭ proiectŭ de lege mĕsurile de lipsă, ca acesta sĕ se încaseze regulatŭ. In multe locurĭ o parte a salarului se plătesce în naturale. A se amesteca însĕ şi în modulŭ de plătire alŭ salarului pentru a face reforme, ministrulŭ află, că acésta ar fi o cestiune, ce-i dreptŭ de importanţă, dér delicată, deórece acésta taie în autonomia confesională, pe care „nicĭ pe departe nu vré a-o vătĕma“.

La o întrebare a lui Helfy, secretarulŭ de statŭ Berzeviczy rĕspunse. că în timpulŭ de faţă se află 243 de comune, în carĭ nu esistă şcóle; anulŭ trecutŭ au fostŭ 244.

La titlulŭ „*Kişdedovurilorŭ*“, ministrulŭ Csaky declară, că elŭ a luatŭ mĕsurĭ „*de-a li-se da lămurirĭ naţionalităţilorŭ în privinţa scopului corectŭ (sic!) alĭ legei pentru Kişdedovurĭ, pentru ca nu cumva sĕ se înstreineze de esecutarea acelei legĭ*“. De-altmintrelea oratorulŭ a făcutŭ tóte pregătirile cum şi înscrierile de lipsă. Invĕţătórele pentru Kişdedovurĭ pe întrecute se producŭ întru deprinderea cunoscinţelorŭ „kişdedovicescĭ“. Va fi însĕ neapĕratŭ necesarŭ de-a se înfiinţa preparandii speciale pentru astfelŭ de dăscăliţe şi ministrulŭ revelézâ cu bucuriă, că deja mai multe oraşe „patriotice“ se arată aplicate de-a înfiinţa astfelŭ de preparandii.

SCIRILE ḐILEI.

— 28 Octomvre (9 Nov.)

Starea sănătăţii reginei României, după scirile sosite din Pallanza, merge din ce în ce mai bine.

***

Sfântulŭ sinodŭ alŭ României, şi-a închisŭ Sâmbata trecută sesiunea sa de tómnă. Viitórea sesiune se va deschide în 1 Maiu 1892.

***

Principele Ferdinand, moştenitorulŭ tronului românŭ, după cum anunţă foile de dincolo, va pleca în curêndŭ la Berlin, însoţitŭ de d. maiorŭ Coanda.

***

Emigranţii bosniacĭ şi herţegovinenĭ stabiliţĭ în Sêrbia au trimisŭ unŭ *Memorandŭ* la „Congresulŭ de pace“ din Roma. Memorandulŭ redactatŭ din partea unui comitetŭ compusŭ din emigranţĭ sêrbĭ de legea ortodoxă (12), mahomedană (2) şi catolică (1) a fostŭ trimisŭ din Belgradŭ la 19 Octomvre v. în numele poporului sêrbescŭ — fără deosebire de confesiune — din Bosnia şi Herţegovina. Memorandulŭ desfăşură starea de lucrurĭ în Bosnia şi Herţegovina, stare „*care pentru poporulŭ sêrbescŭ* — ḑice — *sub conducerea austriacă e mai tristă şi mai rea, decâtŭ cum era înainte de ocupare*“ şi deci apeléză la inima şi bunulŭ simţŭ alŭ membrilorŭ congresului de pace, ca aceştia sĕ mijlocéscă pentru poporulŭ sêrbescŭ o stare mai suportabilă şi mai liniştită. Ḑiarulŭ sêrbescŭ „*Srbobran*“ (Apărătorulŭ Sêrbilorŭ) din Agram (Croaţia), — din care luămŭ acéstă scire, — reproduce numitulŭ „Memorandŭ“ în întregŭ cuprinsulŭ sĕu.

***

Monetăria dela Kremnitz a începutŭ a bate ḑilele trecute nouele monede de argintŭ bulgare. Aceste monede vorŭ purta efigia prinţului Ferdinand.

***

Şedinţele plenare ale comisiunei europene Dunărene s'au deschisŭ în 23 Octomvre. De astădată iau parte doi representanţĭ noi: alŭ Franciei, d. Cogordan, şi alŭ Germaniei d. Arthur Raffauf. Representantulŭ României, d. Bălăceanu, a plecatŭ sĕ ia parte la lucrările comisiunei.

***

Cancelariă de advocatŭ. D-lŭ advocatŭ din Bistriţă *Dr. Gavrilŭ Triponŭ* face cunoscutŭ, că dela 31 Octomvre a. c. şi-a strămutatŭ cancelaria advocaţială totŭ în strada lemnelorŭ (Holzgasse) Nr. 11, faţă în faţă cu institutulŭ de creditŭ „Bistriţana“.

***

Focŭ. Din Sĕlagiu ni-se scrie: In 3 Novembre n. c., din negrija potolirei varului la parochia din Pirŭ a isbucnitŭ unŭ focŭ. Au arsŭ douĕ coşurĭ cu cucuruzŭ şi gardulŭ de lângă ele. Foculŭ apoi a străbătutŭ în clopotniţa din apropiare, care încă a arsŭ şi numai curagiului unorŭ poporenĭ românĭ este a se mulţămi, că clopotele au rĕmasŭ netopite. Paguba se socotesce în 600 fl., asiguratŭ n'a fostŭ nimicŭ.

Armata francesă

judecată de unŭ omŭ de statŭ englesŭ.

Revista engleséscă *Fortnightly Review* publică în numĕrulŭ dela 1 Noemvre unŭ articolŭ asupra *Marelorŭ manevre ale armatei francese* din Septemvre, scrisŭ de Charles Dilke, cunoscutulŭ bărbatŭ de statŭ englesŭ, care a urmăritŭ deaprópe acele manevre. Estragemŭ din acestŭ interesantŭ studiu următórele:

Se presupune că obiectulu marilorŭ manevre dela 1891 din Francia era sĕ se pună la încercare valórea practică a aranjamentelorŭ luate în ce privesce comandamentulŭ *en chef* şi comandamentele de armată, sarcina ce incumbă statului maiorŭ şi instrucţiile pentru marşurĭ, — adevĕrată lungime a colónelorŭ şi intervale regulate în tóte condiţiunile. Pentru întâia-óră amŭ fostŭ chiămaţĭ sĕ vedemŭ ce vorŭ fi generalii francesĭ în casŭ de rĕsboiu. Guvernatorulŭ militarŭ din Parisŭ, generalulŭ Saussier, deţine încă în mânile sale o scrisóre de serviciu chemândulŭ la demnitatea de generalisimŭ alŭ armatelorŭ francese cu începere dela declaraţia rĕsboiului. A fostŭ chematŭ, de astă-dată, sĕ comandeze. Şefulŭ actualŭ alŭ statului majorŭ dela ministerulŭ de rĕsboiu în timpŭ de pace, generalulŭ de Miribel, e desemnatŭ sĕ fiă şefŭ alŭ statului majorŭ, alŭ generalisimului în timpŭ de rĕsboiu şi a funcţionatŭ în acéstă calitate pe lângă generalulŭ Saussier. Personalitatea şefului statului majorŭ a fostŭ, probabilŭ la dorinţa lui, lăsată puţinŭ pe alŭ doilea planŭ; şi Moltke n'a fostŭ mai puţinŭ lăsatŭ la umbră, la Sedan, de împĕratulŭ Wilhelm, ca generalulŭ Miribel de generalulŭ Saussier. Generalii en chef, în Francia, suntŭ cam toţĭ în vêrstă dela 60 până la 63 de anĭ. Spunêndŭ lucrurile pe faţă, ceea ce e necesarŭ în astfelŭ de casurĭ, s'a presupusŭ uneorĭ că generalulŭ Saussier era prea în vêrstă pentru serviciulŭ activŭ, prea greoiu pentru a călări şi în definitivŭ o simplă figură decorativă. Ei bine, nimicŭ nu e mai departe de adevĕrŭ. Acestŭ sgomotŭ a luatŭ nascere cu ocasia unei bóle ce a avutŭ; dér, la manevre, generalulŭ Saussier a statŭ în şea mai multe césurĭ dearêndulŭ, fără a da vre-unŭ semnŭ de obosélă fisică séu mintală. Elŭ e o forţă enormă pentru armata francesă; tótă lumea îlŭ consideră ca pe unŭ bunŭ generalŭ şi, ce e mai multŭ, e socotitŭ nu numai unŭ omŭ onestŭ şi patriotŭ, ci şi capabilŭ.

In anulŭ 1881, generalulŭ comanda *en chef* espediţia din Tunis şi, cum poseda cele mai înalte grade ale legiunei de onóre, i-s'a datŭ medalia militară, care se acordă soldaţilorŭ de rêndŭ. Se póte spera, că nu va avé nevoiă de pensiunea anuală de 100 de francĭ atribuită acestei recompense. In anulŭ 1884, generalulŭ Saussier deveni guvernatorŭ alŭ Parisului şi în 1890 puterile sale în acéstă privinţă fură reînoite pentru o nouă periodă.

Generalulŭ Miribel e ofiţerŭ de artileriă. S'a vorbitŭ adesea de elŭ în Francia ca „majorŭ generalŭ“, titlu purtatŭ de Berthier, prinţŭ de Neuchâtel, şefŭ alŭ statului majorŭ alŭ lui Napoleonŭ, şi de Soult pe timpulŭ campaniei dela Waterloo. După lege în timpŭ de pace şi în timpŭ de rĕsboiu, acestŭ postŭ póte fi ocupatŭ de persóne diferite; şi, în anulŭ 1889, pe când generalulŭ Miribel era şefŭ alŭ statului majorŭ pe lângă generalisimŭ, unŭ altŭ ofiţerŭ era şefŭ de statŭ majorŭ la ministerulŭ de rĕsboiu. Generalulŭ de Miribel este, după Soult, celŭ dintâi ofiţerŭ care sĕ fi ocupatŭ de faptŭ unŭ postŭ analogŭ cu celŭ de majorŭ generalŭ de pe timpulŭ primului imperiu. In timpŭ de pace, posiţia pe care o ocupă generalulŭ Miribel îi dă o situaţiă mai importantă decâtŭ aceea a generalului Saussier, căcĭ generalulŭ Saussier n'are atuncĭ puterĭ în afară de guvernamêntulŭ Parisului, pe când generalulŭ de Miribel, în calitatate de şefŭ alŭ statului majorŭ generalŭ, îşĭ esercită influenţa asupra armatei întregĭ. Ar puté fi unŭ Moltke francesŭ décă ar avé autoritatea incontestată a lui Moltke; dér, în realitate, este altfelŭ. Lordulŭ Wolseley ne-a arĕtatŭ într'unŭ articolŭ recentŭ asupra lui Moltke câtŭ era de particulară posiţia ce ocupa: comanda o armată imensă în realitate, dér nu şi cu numele. In rĕsboiulŭ celŭ mai apropiatŭ, Francesii vorŭ fi póte mai dispuşĭ sĕ îndumneḑeéscă pe celŭ dintâi din generalii, carĭ ar repurta o biruinţă, decâtŭ sĕ se încredinţeze îngrijirilorŭ prevĕḑĕtóre ale şefului statului majorŭ generalŭ, care va rĕmâné în umbră alăturĭ de generalisimŭ.

De altă parte, duşmanii lorŭ se póte sĕ nu mai găséscă la dispoiţiă unŭ nou Moltke. Generalulŭ de Miribel a fostŭ alesŭ de Gambetta ca sĕ fiă pusŭ în fruntea statului major generalŭ alŭ Franciei. Se spune, că Gambetta, în momentulŭ căderei sale dela putere, cerù ca o favóre personală dela presidentŭ, în interesulŭ Franciei, sĕ menţină pe generalulŭ Miribel în posiţia la care îlŭ chemase în contra opiniei publice, care îlŭ denunţa ca reacţionarŭ. După căderea lui Gambetta fù cu tóte acestea exilatŭ în comitete şi comisiunĭ, apoi în sfîrşitŭ numitŭ comandantŭ alŭ corpului 6 de armată, situaţia pe care o ocupase mai 'nainte generalisimul actualŭ. D. de Freycinet a fostŭ destulŭ de energicŭ, séu republica destulŭ de solidă, pentru ca generalulŭ de Miribel sĕ reia loculŭ în care Gambetta nu reuşise sĕ-lŭ menţină; câtŭ pentru a sci décă va rĕmâné mereu în acésta situaţiă, e altă întrebare.

(Va urma.)

Adunarea învĕţătorilorŭ din districtulŭ Devei.

De lângă Deva, 27 Octomvre 1891.

Invĕţătorii românĭ gr. or. din Districtulŭ Devei, care se compune din în-

---

Acésta era o mare noutate pentru mine şi spre a afla, cum se póte dobândi acelŭ *bacalaureatŭ*, m'am dus pe strada Enei, la casa lui Mazar-paşa, unde era o şcólă, în care se primeau băeţĭ de pe la prăvăliĭ, şcolarĭ rĕi şi fugarĭ de pe la alte şcolĭ şi alţĭ *perde-véră*, carĭ în timpŭ de şése lunĭ eşĭau făcuţĭ gata *bacalaureaţĭ* séu *maturisanţĭ*.

Dumneḑeu sĕ-ĭ dee bine patriotului George Chiţu, căruia 'i-se póte mulţămi desfiinţarea acestei *fabrice de bacalaureatŭ*, în timpulŭ când ajunsese sĕ fiă ministrulŭ şcólelorŭ din ţéră.

Sciamŭ din istoriă, că în mare parte advocaţiĭ *vorbăreţĭ* şi întroducerea culturei şi a datinelorŭ grecescĭ, au contribuitŭ la căderea Romei, mi-am îndreptatŭ paşiĭ la tribunale spre a asculta *pledoariile orale* în materii civile şi comerciale. Nicĭ o definiţiune juridică din legiuirile *pământene* nu auḑiamŭ, de câtŭ numai comentariĭ şi interpretărĭ din condicele de legĭ francese, italiene şi chiar şi americane. Cei mai mulţĭ dintre advocaţĭ mi-se păreau a avé prea puţine cunoscinţĭ temeinice juridice şi tótă sciinţa lorŭ culmina în a face *gură* şi încă ce *gură*, de aceea de *Tĕrgorişte*.

M'am informatŭ şi am aflatŭ, că advocatura în ţéră, fiindŭ considerată ca o negustoriă, cei mai mulţĭ dintre ei ar fi negustorĭ căḑuţĭ séu scăpătaţĭ, studenţĭ neisprăviţĭ şi funcţionarĭ goniţĭ, avêndŭ diplome dela *Fabrica de advocaţĭ din Tĕrgovişte*. Acéstă fabrică mi-se părea a avé o mare asĕmĕnare cu *şcólele de dreptŭ* de pe la Kecskeméth, Odorheiu, Dobriţin, Sárospatak şi Aiud, din care Ungurii, după înfiinţarea dualismului, scoteau cu *ghiotura* juriştĭ de ai lui *taiă fugă*.

Numai atuncĭ pentru întâia-dată am vĕḑutŭ, că de-a *fitea* mi-am bătutŭ capulŭ cu Virgil şi cu Homer, cu Liviu şi cu Herodot, cu Pandectele lui Puchta, cu Istoria şi Dreptulŭ Canoricŭ catolicŭ şi cu alte sĕcăturĭ de asemenea natură, care n'aveau trecere, fiindŭ numai nisce studii de *lux* potrivite pentru copiiĭ ómenilorŭ cu avere, ér nu şi pentru copiiĭ sĕracilorŭ sătenĭ românĭ spre a-şĭ puté câştiga pânea cu ele.

Mai sciam eu şi poesiile eroice unguresci ale lui Vörösmarty şi mesiadele nemţescĭ ale lui Klopstock. Ei, dér n'am învĕţatŭ ce ar fi avutŭ căutare: *contulŭ curent, partida dublă, corespondenţa mercantilă* în limba franţuzéscă, englezéscă şi italienéscă cu Marsilia, Londra şi Milano, séu *angineria* de podurĭ şi şosele, orĭ *doftoria pentru măsele* şi apoi cu cultura şi limba ungurécă, afară de Dobriţin, nu puteai fi de câtŭ unŭ bunŭ stăvarŭ la cai, ér în sciinţa nemţéscă întimpinam o mare concurenţă din partea Evreilor românĭ (!) Şloim Iţig *sin* Leiba Kahan, Strul Moişel *sin* Buhur, séu românesce; Căhănescu, Buhurescu, Străinescu, Flămânḑescu şi totŭ *escu* şi ér *escu*, ale cărora inimĭ sunt tot aşa de uscate, ca şi ésca.

Când era vreme bună, mai mergea cum mergea, mĕre pumblamŭ şi cetiamŭ la firme scrise într'o limbă română ca şi când ar fi o limbă chineză, ér când ploua şi ningea, mĕ înfundamŭ într'o cafenea şi rĕsfoiamŭ la „*Kikiriki*“ şi la „*Journal amusant*“, căcĭ gazete românescĭ din bĕtrâna Dacie nicĭ de sĕmênţă nu se găsiau, afară de „Monitorulŭ Oficial“, pe care samsarii şi ómenii de afacerĭ îlŭ cetiau strună spre a vedé, unde mai potŭ pune mâna pe o *furnitură*.

Intr'o ḑi posomorîtă şi plină de céţă, dau şi eu peste unŭ *concursŭ* publicatŭ în „Monitorŭ“ pentru ocuparea unui postŭ la *statistică*.

Plinŭ de bucuriă ḑiceamŭ în gândulŭ meu, acum e acum; a sositŭ apă şi la móra mea; ţinete bine *Pârleo* şi nu te lăsa, avêndŭ

vĕţătorii din cincĭ protopresbiterate, şi-au ţinutŭ adunarea generală la Orĕştiă în 25, 56 şi 27 Octomvre a. c.

Nu voiu descrie fiă-care şedinţă cu de-amĕruntulŭ, ci mĕ mărginescŭ a constata, că o nouă dovadă s'a datŭ aicĭ despre folosulŭ acestorŭ adunărĭ, în carĭ se petrecŭ lucrurĭ, pe carĭ în viéţa şcolară învĕţătorulŭ are imperativŭ trebuinţă de-a le cunósce.

Prelegerea d-lui Nicolau Sânzianŭ, de esemplu, despre „defectele învĕţătorilorŭ întru propunerea scriptologiei“ a fostŭ o instrucţiune de mare preţŭ pentru fiă-care învĕţătorŭ. De-altmintrelea acestŭ bărbatŭ alŭ şcólei totdéuna a lucratŭ cu zelŭ pentru salvarea causei nóstre şcolare şi pentru prosperarea învĕţămêntului; d-sa necruţândŭ nicĭ trudă, nicĭ cheltuelĭ, a făcutŭ ca reuniunea sĕ dée semne vrednice de viéţă aşa că în timpŭ de 12 anĭ, dela reînfiinţarea reuniunei, şi celŭ din urmă învĕţătorŭ a avutŭ ocasiune a se convinge de munca sa pedagogică, care-lŭ face sĕ stee ca şi unŭ stêlpŭ în mijloculŭ fraţilorŭ sĕi.

Fórte interesantă a fostŭ şi prelegerea d-lui Nichita Luculeţŭ despre „modulŭ séu metoda cum are a purcede şi învĕţătorulŭ în propunerea abecedarului d-lui I. Popescu“. Prelegerea nu a fostŭ numai o recomandare, ci mai multŭ o instrucţiune generală carea a făcutŭ bunŭ efectŭ asupra celorŭ presenţĭ. D-lŭ Luculeţŭ are zelŭ, are plăcere la lucru şi astfelŭ d-sa şi póte conta cu siguritate la unŭ secerişŭ bogatŭ alŭ stăruinţelorŭ sale pedogogice.

Nu de puţinŭ interesŭ a fostŭ prelegerea d-lui I. Baciu, care prelesŭ din computŭ şi încă cu unŭ resultatŭ frumosŭ.

Prea interesantă a fostŭ prelegerea din stupăritŭ a d-lui învĕţătorŭ C. Baicu din Orăştia. Se vede, că d-sa pe lângă şcólă se ocupă şi cu economia, cu stupăritulŭ şi cu lucrarea pămêntului. Prelegerea d-sale a fostŭ din cele mai instructive şi a doveditŭ, că d-lŭ Baicu este la înălţimea chiămărei sale.

Interesantă a fostŭ propunerea învĕţătoriului Nicolae Sânzian, de a se trimite I. P. S. D-lni Archiepiscopŭ şi Metropolitŭ Mironŭ Romanulŭ o adresă de felicitare pentru viulŭ interesŭ întru apĕrarea causelorŭ nóstre şcolare. Propunerea a şi fostŭ primită cu unanimitate.

Lăudabilŭ este zelulŭ comitetului centralŭ, oglindatŭ în raportulŭ sĕu, prin care se arată, că comitetulŭ a desvoltatŭ o activitate însemnată. La propunerea comisiunei esmise i-s'a datŭ absolutoriulŭ cu mulţămită, de asemenea şi bibliotecariului. Cassarulŭ şi controlorulŭ nepresentându-se nicĭ în pesónă nicĭ în scrisŭ (!) au rĕmasŭ rĕspundĕtorĭ faţă de starea cassei şi mai departe, avêndŭ comitetulŭ centralŭ a clarifica lucrulŭ.

Démnă de laudă a fostŭ horărîrea a se aduna tóte poesiile poporale şi a se trimite comitetului centralŭ pentru arangiarea precum şi procurarea unei condice în care sĕ le inducă tóte productele reuniunei, carea sĕ pórte numele „analele reuniunei.“ Asemenea de interesŭ a fostŭ şi hotărîrea, ca comitetulŭ centralŭ sĕ compună unŭ planŭ de prelecţiunĭ pentru o şcólă cu unulŭ şi doi învĕţătorĭ până la procsima adunare generală.

Acésta ar fi în generalŭ descrierea celorŭ mai însemnate momente din viéţa corpului didacticŭ, discutate cu ocasiunea adunărei generalĭ de ĕstŭ timpŭ.

Am pututŭ numĕra vre-o 33 de învĕţătorĭ presenţĭ, carĭ au doveditŭ, că, se intereséză din inimă de causa învĕţămêntului şi a şcólei române; mai puţinĭ, ba pare-mi-se chiar numai unulŭ am vĕḑutŭ din protopresbiteratulŭ Dobrei, unde tocmai din acéstă tristă împrejurare se vede, că interesulŭ este amorţitŭ. S'ar puté mai multe ḑice, dér de astă-dată necunoscêndŭ referinţele, mĕ mărginescŭ cu constatarea acestei dureróse apariţiunĭ.

S'ă votatŭ mulţămită şi recunoscinţă Orăştienilorŭ pentru buna primire. Şedinţele au fostŭ conduse de preşedintele reuniunei d-lŭ Nicolau Herlea, învĕţătorŭ în Vinerea. Invĕţătorii au dusŭ frumóse suvenirĭ dela acéstă adunare, carĭ au fostŭ completate cu unŭ concertŭ fórte frumosŭ, datŭ în onórea lorŭ de corulŭ d-lui Branga. Succesulŭ strălucitŭ alŭ concertului servesce nu numai conducĕtorului spre laudă, ci şi tuturorŭ membrilorŭ, din carĭ se compune corulŭ d-lui Branga.

După concertŭ a urmatŭ dansŭ.

S'a datŭ şi o cină comună, la carea toasturĭ şi cântările nu au lipsitŭ. Toţĭ şĭ-au petrecutŭ bine, încâtŭ cu toţii s'au depărtatŭ dela „Leulŭ de aurŭ“ deplinĭ mulţămiţĭ.

Observatoriulŭ.

Literatură.

A apărutŭ:

Tatălŭ Radetzky. Biografia sa în cadrulŭ istoriei timpului séu. Pentru armata şi popórele Austro-Uugariei de *C. de Duncker*, majorŭ i. şi r. în statulŭ armatei, şefŭ alŭ secţiunei de scripte a archivei l. şi r. de resbelŭ. Traducerea de *Oscar Criste*, locotenentŭ i. şi r. în regimentulŭ de infanteriă Nr. 50, comandantŭ în archiva i. şi r. de resbelŭ Viena 1891. Editura comitetului pentru ridicarea monumentului Radetzky. In comisiune la L. W. Seidel & Sohn librări i. şi r. de curte. — Formatŭ 8⁰ mare cu hârtiă şi tiparŭ de luxŭ în 228 paginĭ. Cartea cuprinde mai multe ilustraţiunĭ bine esecutate, şi unŭ anexŭ de 4 harte geografice. Traducerea în românesce e destulŭ de reuşită.

Noţiunĭ de estetică pentru clasa V-a a institutelorŭ pedagogice şi externatelorŭ secundare de fete, de *P. Dulfu*, Doctorŭ în filosofiă, profesorŭ de filosofiă şi pedagogiă la Asilulŭ „Elena Dómna“ şi de pedagogiă la şcóla normală a „Societăţii pentru învĕţătura poporului românŭ.“ Bucurescĭ, tipografia Toma Basilescu, Bulevardulŭ Elisabeta, Nr. 111 1891. Preţulŭ 1 Leu 80 banĭ. Se află de vênḑare la librăriile: Socecŭ, Sfetea şi Alcalay în Bucurescĭ.

A apărutŭ:

Codicele Mateiu Voileanu. Scrierĭ din prima jumĕtate a veacului trecutŭ publicate de *Mateiu Voileanu*, asesorŭ consistorialŭ. Sibiiu, tiparulŭ tipografiei archidiecesane 1891. Formatŭ 8⁰ cu 144 paginĭ şi unŭ facsimilŭ. Preţulŭ 80 cr.

A apărutŭ:

Intrebărĭ de educaţiune şi instrucţiune. Studii pedagogice de *Dr. Petru Şpanŭ.* Sibiiu. Tiparulŭ tipografiei archidiecesane. 1891. Formatŭ 8⁰ mare în 128 paginĭ.

Logodnă. D-lŭ *Iuliu Roşca* funcţionarŭ la prefectura poliţiei în Bucurescĭ, cunoscutŭ cetitorilorŭ românĭ din lucrările sale literare, s'a logoditŭ erĭ séra cu simpatica D-ră *Elena Zănescu* din Braşovŭ. Adresămŭ tinerilorŭ fidanţaţĭ sincerile nóstre felicitărĭ.

Rugare.

Subscrişii în numele societăţii „In M. Clain“, rugămŭ încă odată şi *pentru ultima óră* pe toţĭ acei P. T. Domnĭ, carĭ datorindŭ societăţii nóstre, nu şĭ-au achitatŭ încă până acum nicĭ măcarŭ capitalulŭ împrumutatŭ, — sĕ binevoiéscă a-şĭ achita dátoria *în timpulŭ celŭ mai scurtŭ*, căcĭ la din contră ne vomŭ vedé constrînşĭ — deşi cu părere de rĕu — a-i da publicităţii, fiindŭ zadarnice nenumĕratele provocărĭ personale, ce li-s'au adresatŭ de câţĭva anĭ încóce.

Blaşiu, 8 Nov. 1891.

Teodorŭ Vandorŭ preşed. soc. **Ioanŭ Ţiucu** secret. soc.

Necrologŭ. *Ioanŭ Olinschi*, archipresviter-stavroforŭ districtualŭ în Cernăuţĭ, a rĕposatŭ la 2 Novembre n. c. în etate de 65 de anĭ.

*

Teologii gr. cat. dela Gherla anunţă cu durere mórtea confratelui lorŭ Gavriilŭ **Budu**, teologŭ de cursulŭ alŭ III-lea urmatŭ, după unŭ morbŭ greu de peptŭ, în 4 Novembre n. c. în anulŭ alŭ 24-lea alŭ etăţii sale. S'a înmormêntatŭ în 8 Novembre n. c. în cimiterulŭ gr. cat. în Suciulŭ de susŭ.

Fiă-le ţĕrîna uşóră!

DIVERSE.

Cum se facŭ anunţurile? Englesii suntŭ adevĕraţii ómenĭ, carĭ sciu cum suntŭ de a se face anunţurile în ḑiare. Cu câtŭ englesulŭ are o întreprindere mai mare, cu atâtŭ o anunţă mai de multe-orĭ şi încă acelaşĭ anunţŭ îlŭ publică în acelaşĭ numĕrŭ dintr'unŭ ḑiarŭ de 10, ba şi de 20 de orĭ. Comercianţii englesĭ îşĭ facŭ socotéla astfeliu: Primulŭ anunţŭ nicĭ naiba nu-lŭ baga în sémă, prin urmare acela nu plătesce nimicŭ; alŭ doilea anunţŭ îlŭ observă, dér nu-lŭ cetescŭ; alŭ treilea îlŭ cetescŭ; la alŭ patrulea se uită, că ce cetescŭ şi care este preţulŭ articulilorŭ anunţaţĭ, la alŭ 5-lea anunţŭ îşĭ însémnă adresa firmei; la alŭ 6-lea se consultă cu nevasta; după ce au cetitŭ a 7-a óră anunţulŭ, se hotărescŭ ca sĕ cumpere; la a 8-a cetire a anunţului se şi ducŭ la prăvăliă pentru a cumpĕra; la a 9-a cetire se sfătuescŭ cu cunoscuţii; în fine când anunţulŭ se publică a 10-óră, începŭ sĕ-'lŭ cetéscă şi cunoscuţii şi amicii, carĭ au fostŭ făcuţĭ atenţĭ. Astfeliu e naturalŭ, că Englesulŭ nu se mulţumesce cu o publicare şi cu douĕ, ci de obiceiu unŭ anunţŭ îlŭ publică la o singură ocasiune celŭ puţinŭ de 10-orĭ. De aceea şi venitulŭ celŭ mai de căpeteniă alŭ foilorŭ englese îlŭ au din anunţurĭ.

Regele pociţilorŭ. Se non è vero.... Unŭ concursŭ ciudatŭ a fostŭ ţinutŭ, deunăḑi, la Boston. Premiulŭ era destinatŭ celui mai pocitŭ omŭ din America. Se presentară mai mulţĭ concurenţĭ, dèr nicĭ unulŭ din ei nu putea sĕ se compare cu negrulŭ din Apollo, care era schiopŭ, cocoşatŭ, surdo-mutŭ, orbŭ, ciungŭ de mâna dréptă şi ciupitŭ de vĕrsatŭ. Premiulŭ, o oglindă preţiósă, i-a fostŭ acordatŭ în unanimitate. Când fù dusŭ la preşedintele comisiunii de esperţĭ unŭ câne sărì asupra negrului şi îi muşcă nasulŭ. Atâta îi lipsea bietului Apollo.

Pâne din pesce. De multă vreme locuitorii din părţile europene ale Rusiei, bântuite de fómete, nu se hrănescŭ de câtŭ cu pesce, care se găsesce din belşugŭ prin rîurĭ şi fluvii. Ţĕranii carĭ nu pornescŭ în pribegiă, n'au altă ocupaţiă decâtŭ sĕ stea tótă ḑiua pe malurile gârlelorŭ cu undiţa în mână. Cum scotŭ pescii, îi aruncă pe focŭ şi-i înghitŭ fără sĕ aştepte sĕ se cócă bine. A se hrănì însĕ cineva numai cu pesce golŭ e desgustătorŭ. Poţĭ sĕ mori de fóme cu pescele lângă tine. S'a găsiţŭ sotniculŭ de cazacĭ Imuranoff dela Uralsc care a inventatŭ unŭ procedeu de hrană cu pesce. Crapĭ, ştiucĭ, ţiparĭ şi morunĭ îi spintecă, îi sară, îi pune la sóre de îi usucă bine. Apoi le scóte ósele şi carnea devenită tare ca piétra, o piséză şi scóte unŭ felŭ de făină, în care pune óre-care mirodenii şi face din ea pâne. Se asigură, că locuitorii desgustaţĭ de pesce, mănâncă cu mare poftă pânea asta.

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 9 Noemvre st. n. 1891.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.31	Vênd.	9.35
Argintŭ românescŭ -	„	9 23	„	9.28
Napoleon-d'orĭ - -	„	9.52	„	9.36
Lire turcescĭ - -	„	1048.	„	10.53
Imperialĭ - - - -	„	9.48	„	9 53
Galbinĭ - - - -	„	5.40	„	5.45
Scris. fonc. „Albina“ 6%		—.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	—.—	„	—.—
Ruble rusescĭ - - -	„	117.—	„	118.—
Mărcĭ germane - -	„	57.30	„	57.70

Discontulŭ 6—8% pe anŭ.

Cursulŭ la bursa din Viena

din 6 Noemvre a. c. 1891

Renta de aurŭ 4%	103.25
Renta de hârtiă 5%	100 85
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ	116.—
dto argintŭ	98.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [1-ma emisiune]	111.40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [2-a emisunei]	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	—.—
Bonurĭ rurale ungare	90.20
Bonurĭ croato-slavone	104.50
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	—.—
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	141.10
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	129.25
Renta de hârtiă austriacă	91.30
Renta de argintŭ austriacă	91.—
Renta de aurŭ austriacă	108.45
Losurĭ din 1860	136.25
Acţiunile băncei austro-ungare	1000.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar.	318.—
Acţiunile băncei de creditŭ austr	274.50
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.60
Napoleon-d'orĭ	9.36½
Mărcĭ 100 imp. germane	57.87½
Londra 10 Livres sterlinge	117.80

Proprietarŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ interimalŭ:
Gregoriu Maiorŭ.

încredere în mine, că sciamŭ pe din afară din scórţă în scórţă „Statistica comparată Europénă şi Economia politică“ a lui Kautz *Ghiula*, ungurŭ de *naţionalitate politică* şi germanŭ din nascere etnică.

M'am înfăţişatŭ şi, cu totŭ orarulŭ de *testimonii*, séu *adeverinţĭ*, pe care le-am arătatŭ, comisiunea esaminătóre m'a datŭ înapoi ḑicêndŭ, că n'aşĭ fi **românŭ**. (?)

Nu sciamŭ visezŭ, séu dormŭ, până ce unŭ savantŭ literatŭ din comisiunea esaminătóre m'a deşteptatŭ din somnŭ, tălmăcindu-mĭ, că am fostŭ respinsŭ pentru-că n'aşĭ avé *naţionalitatea politică* în ţéră şi de aceea mi-s'a ḑisŭ cară-te copile, de unde ai venitŭ, adecă la *Hotelulŭ Dacia*, unde fără întârḑiere m'am şi dusŭ, trântindŭ în fundulŭ lăḑii testimoniile, pe care nicĭ că le-am mai scosŭ, séu despachetatŭ, şi la care şi astăḑĭ privescŭ cu jale, când îmĭ aducŭ aminte, că pentru a obţiné asemenea *tărfăloge*, am lăsatŭ pe maica-mea sĕracă, fără boĭ în bătătură şi fără oi în curmătură, cum avea altădată, şi eu am luatŭ lumea în capŭ.

Bat'o bruma de *naţionalitate politică*, de care eu din Ardealŭ am alergatŭ şi în Bucurescĭ totŭ de ea m'am împedecatŭ.

Naţionalitatea politică n'are trăinică, şi la cea mai mică suflare de vêntŭ, ea se topesce ca roua de diminéţa şi ca şi primă véra ghiaţa.

Vai de acei bărbaţĭ de statŭ, carĭ punŭ în fruntea trebilorŭ asemenea ómenĭ, carĭ se laudă a face parte din *naţionalitatea politică*, hulindŭ şi călcândŭ în picióre naţionalitatea etnică şi omogenă, mai alesŭ în ţĕrile române, unde poporulŭ românŭ autochtonŭ, şi ţĕranulŭ, séu *talpa ţĕrii*, cum îlŭ numia cu iubire fericitulŭ Cogălniceanu, forméză naţiunea şi naţiunea Statulŭ.

(Va urma.)

Avisŭ d-lorŭ abonaţi!

Rugăm pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatuluĭ postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămurtŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonaţi, că mai avemŭ din anii trecuţĭ numerĭ pentru complectarea colecţiunilorŭ „Gazetei“, precum şi câteva întregĭ colecţiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administraţiune în casŭ de trebuinţă.

Administraţ. „Gaz. Trans.“

ABONAMENTE

la

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Preţulŭ abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei lunĭ	3 fl. —
Pe şése lunĭ	6 fl. —
Pe unŭ anŭ	12 fl. —

Pentru România şi străinătate:

Pe trei lunĭ	10 fr.
Pe şése lunĭ	20 fr.
Pe unŭ anŭ	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe anŭ	2 fl. —
Pe şése lunĭ	1 fl. —
Pe trei lunĭ	50 cr.

Pentru România şi străinătate:

Pe anŭ	8 francĭ.
Pe şése lunĭ	4 francĭ.
Pe trei lunĭ	2 francĭ.

Abonamentele se facŭ mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate poştale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoiéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arăta şi poşta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Sosirea şi plecarea trenurilorŭ în Braşovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Braşovŭ la Pesta

Trenulŭ mixtŭ: 4 óre 20 minute diminéţa.
Trenulŭ acceleratŭ (peste Clușiu): 2 óre 48 minute după amédĭ.
Trenulŭ de persóne: 7 óre 23 minute séra.
Trenulŭ acceleratŭ (peste Aradŭ): 10 óre 24 minute séra.

2. Dela Braşovŭ la Bucurescĭ:

Trenulŭ acceleratŭ: 5 óre 15 minute diminéţa.
Trenulŭ mixtŭ: 12 óre 20 minute după amédĭ.
Trenulŭ acceleratŭ: 2 óre 19 minute după amédĭ.

3. Dela Braşovŭ la Zĕrnescĭ:

Trenulŭ mixtŭ: 5 óre 45 minute diminéţa.
Trenulŭ mixtŭ: 2 óre 58 minute după amédĭ.

Dela Braşovŭ la Sân-Georgiu.

Trenulŭ mixtŭ: 8 óre 30 minute înainte de amédĭ.
Trenulŭ mixtŭ: 2 óre 10 minute după amédĭ.

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşovŭ.